

Ministeren, at den i ethvert Tilfælde vil blive solgt; der bliver altsaa Spørgsmaal om de 3 andre Størrelser, hvoriblandt Beholdningen er anført til en Værdi af 90,000 Rbd. Det er nu ganske vist, at, dersom virkelig denne Beholdning havde en Værdi af 90,000 Rbd., saa kunde den bringes her ind med under Beregningen; men man maa lægge Mærke til, at skulde f. Ex. Beholdningen realiseres idag, saa var det muligt, at den hverken kunde udbringes til Halvdelen, Trediedelen, ja maaskee ikke Femtedelen deraf, og saaledes troer jeg ikke, at den ærede Taler var berettiget til at argumentere saaledes, at Renten af disse 90,000 Rbd., som til 5 pCt. udgjør 4,500 Rbd., er effectivt Tab ved Fabrikfens Drift; thi den Værdi, der skulde give en saadan Rente, er ikke forhaanden. Jeg mener ogsaa, at man maa se den anden Side af Sagen, nemlig, hvad der vil indvindes, naar man følger den Udveit, som den ærede Taler vil, nemlig Fabrikfens Salg efter Forslaget, som foreligger. Man vil da kun kunne regne paa en eventuel Kjøbesum, som jeg vil være meget enig med ham om at anslaae til en 80 eller 90,000 Rbd. for Eiendommen paa Kjøbmagergade, og saa den Værdi, der kunde komme ud af den forhaandenværende Beholdning, hvis Værdi er høist tvivlsom. Jeg har da idetmindste den Mening, at, naar en saadan betydelig Beholdning, der er anslaaet til 90,000 Rbd., af Varer, maaskee henliggende fra en forfaren Tid, skulde realiseres i Forbindelse med eller dog nogenlunde samtidig med Fabrikfens faste Eiendomme, altsaa skulde sælges i Løbet af et Aar eller saa omtrent, saa vilde der være den største Sandsynlighed for, at Værdien vilde reduceres til en meget lille Størrelse. Derimod vil der være Rimelighed for, hvad ogsaa er oplyst under Sagens Behandling her, at disse Beholdninger successive ville gaae til antagelige Priser, da man har fundet Afsløbskilder for dem, som man fremdeles mener at kunne regne paa. Naar man altsaa fraregner denne betydelige Post, som er lige med den faste Eiendoms Værdi, og som man dog virkelig ikke kan betragte som et Activ, paa hvis Renter man kan gjøre Regning, saa bliver Tabet

virkelig betydeligt reduceret, og saa mener jeg, at det omtrent falder sammen med den Rente, som vilde indvindes ved den Capital, som de faste Eiendomme ved Auctionen kunde udbringes til. Nu vil jeg meget villigt indrømme, at derfor er det ikke sagt, at Statsactiverne aldeles indvinde det, som Fabrikfens Conservation i dette Dørlif koster; jeg vil gjerne troe, at her kan være Spørgsmaal om 1,000 eller 2,000 Rbd., det er muligt, uagtet det ogsaa er muligt, at den i de kommende 3 Aar, hvorom der er Tale, kan drives saa fordelagtig, at der slet ikke bliver Spørgsmaal om Tab; men det er Noget, hverken den ærede Taler eller jeg kan have nogen bestemt Mening om; og i alt Fald mener jeg, det er en Størrelse, som virkelig, dersom man forøvrigt har nogen Interesse for Anstalten i og for sig, ikke bør komme i Betragtning, og det saa meget mindre, som der dog bestandig er det Hensyn at tage med i Beregningen, at der er et meget betydeligt Antal Arbeidere og andre Functionairer beskæftigede ved Fabrikken, som man dog virkelig ikke saaledes aldeles bør slaae fra Haanden af. Naar den ærede Rigsdagsmand dertil har bemærket, at Antallet af disse Arbeidere var reduceret; om jeg hørte ret, fra 76 til 69, og at man ikke derved havde fundet sig foranlediget til at give de Afgaaende nogen Understøttelse, saa kunde det jo have sin Grund i, at det muligen har været Arbeidere, til hvem Fabrikken ikke fandt sig saaledes forpligtet, for Exempel ved en meget lang Tjenestetid, og mange andre Forhold, som her kunne komme i Betragtning. De Afgaaede kan jo ogsaa være meer eller mindre nødvendige Arbeidere, som maaskee paa temporair Tid være engagerede; men da det er bitterligt, at der er Arbeidere, som i en lang Række have været beskæftigede ved Fabrikken, saa kan man dog virkelig ikke lade dette Hensyn være ude af Betragtning, og deri ligger, mener jeg, en Værdi, som vel kunde equivallere den mulige Misico, der kunde være ved endnu i nogen Tid at vedblive Fabrikfens Drift. Den ærede Rigsdagsmand, der sidder foran mig, meente, at den eventuelle Kjøber ikke alene vilde beregne Grundværdien, men tillige Fabrikværdien, saaledes troer jeg han udtrykte sig, den Værdi, der